

Vacaturemonitor 2019 derde kwartaal

Inhoudsopgave

Belangrijkste conclusies	3
1 Actuele arbeidsmarktinformatie	5
1.1 Achtergrond bij de Vacaturemonitor van A&O fonds Gemeenten	5
2 Resultaten van de analyses op de Jobfeed-vacature-database	6
2.1 Ontwikkeling van het aantal nieuw geplaatste vacatures	6
2.2 Nadere kenmerken van de vacatures	9
2.3 Via intermediairs op internet geplaatste vacatures	13
3 Toelichting op het monitorinstrument	14
3.1 Hoe werkt het?	14
3.2 Specifieke aandachtspunten	15
3.3 Aanpassingen van het monitorinstrument	15
Bijlagen	18

Belangrijkste conclusies

De analyses in deze Vacaturemonitor hebben betrekking op het derde kwartaal van 2019. Hieronder volgen de belangrijkste conclusies en een korte beschouwing.

- Het aantal door gemeenten **nieuw geplaatste vacatures** lag in het derde kwartaal van 2019 **aanzienlijk (bijna 40%) hoger** dan in het derde kwartaal van 2018. Dit komt overeen met het beeld uit het tweede kwartaal van 2019.
- Ten opzichte van het derde kwartaal van 2018 lag het aantal **vacatures** in het **derde kwartaal van 2019 in alle beroepsgroepen hoger**. In relatief opzicht was de **sterkste groei** te zien in de beroepsgroepen **'buitendienst/ groenvoorziening', 'personeel/organisatie' en 'burger-/ publiekszaken'**.
- In het derde kwartaal van 2019 werden **relatief veel vacatures** geplaatst voor de beroepsgroepen **'ruimtelijke ordening/milieu', 'automatisering/ICT' en 'algemene functies'**.
- Anders dan in het daaraan voorafgaande kwartaal werden in het derde kwartaal van 2019 **meer vacatures op MBO-niveau dan op HBO-niveau** geplaatst.
- In de provincies **Zuid-Holland en Noord-Holland** werden in het derde kwartaal van 2019 **de meeste vacatures** geplaatst. **Koploper** qua aantal vacatures per inwoner was **Zeeland**. In de provincie **Groningen** werd het **kleinste aantal** vacatures (per inwoner) geplaatst.
- Er werden **relatief veel vacatures** per gemeente voor de beroepsgroep **'algemene functies'** geplaatst **in de provincies Zuid-Holland, Flevoland en Noord-Holland**. Deze drie provincies spanden **ook** de kroon wat betreft het aantal vacatures per gemeente voor de beroepsgroep **'automatisering/ICT'**. Naar verhouding waren er de meeste vacatures per gemeente voor de beroepsgroep **'ruimtelijke ordening/milieu'** in de provincies **Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht**.
- Gemeenten houden de werving van hun personeel grotendeels in eigen hand. In het derde kwartaal van 2019 werd **90%** van de vacatures **door gemeenten zelf aangeboden** en **10% via intermediairs** geplaatst.

Beschouwing

Ook in het derde kwartaal van 2019 doet de economie het nog steeds goed. De arbeidsmarkt blijft krap. Dit betekent dat ook de kansen voor gemeentepersoneel op een andere baan groot blijven. Als medewerkers dan van baan wisselen, ontstaan er weer nieuwe vacatures bij gemeenten. Daardoor stijgt ook het aantal vacatures bij gemeenten. Gezien de krapte op de externe arbeidsmarkt voor beroepsgroepen als 'openbare orde/veiligheid', 'bouwkunde/civiele techniek' en 'gezondheidszorg' is het niet gek dat deze ontwikkeling vooral invloed heeft op gemeentelijke beroepsgroepen in deze sfeer.

Dat de arbeidsmarkt onveranderd krap is voor functies in de sfeer van milieu, financieel en ICT blijkt ook uit het feit dat HBO-afgestudeerden in deze beroepsgroepen de hoogste startsalaries ontvangen.

Over een langere periode beschouwd is bij gemeenten voor veel functies sprake van een structurele stijging van het opleidingsniveau van MBO naar HBO. Het is dan ook opmerkelijk dat in het derde kwartaal van 2019 het aantal vacatures op MBO-niveau dat op HBO-niveau overtrof. De vraag is of dit een blijvende trend is. Op dit moment is hier niet echt een verklaring voor te geven.

Het regionale beeld van de gemeentelijke vacatures past bij het algemene beeld van de arbeidsmarkt dat de provincies Zuid-Holland en Noord-Holland (het gaat economisch goed met de Randstad) en Zeeland (een provincie met bevolkingskrimp en weinig hoger onderwijsdeelnemers) er qua aantal vacatures in positieve zin uit springen.

1.1 Achtergrond bij de Vacaturemonitor van A&O fonds Gemeenten

Nadat er een aantal jaren is geweest dat de arbeidsmarkt voor gemeenten relatief rustig was, is de dynamiek inmiddels weer aanzienlijk toegenomen. De oorzaken hiervoor zijn divers. Door de decentralisaties hebben de gemeenten bijvoorbeeld nieuwe taken gekregen waarvoor ander personeel nodig is. Verder is er door, periodes van bezuinigingen, het wegvallen van prepensioenregelingen en door het opschuiven van de pensioenleeftijd een tijdlang minder behoefte geweest aan vervanging van pensionerende ambtenaren. Nu neemt die behoefte weer toe omdat de nodige gemeenteambtenaren inmiddels wel de pensioenleeftijd bereiken. Ten derde is er meer concurrentie op de arbeidsmarkt. Andere sectoren trekken ook aan het gemeentepersoneel en er ontstaan voor medewerkers meer mogelijkheden om andere werkgevers uit te proberen. Voor de opengevallen plekken moeten gemeenten dan weer nieuwe medewerkers aantrekken.

Het CBS liet in de zomer weten dat de krapte op de arbeidsmarkt op een hoogtepunt is. Er zijn meer vacatures dan ooit, terwijl de werkloosheid tot een niveau van voor de crisis is gedaald. Dat maakt het voor gemeenten nodig om sneller op de arbeidsmarkt te opereren. Goede actuele informatie over arbeidsmarktontwikkelingen kan de basis zijn voor keuzes op dit gebied.

Met deze Vacaturemonitor wil A&O fonds Gemeenten actuele informatie over de situatie op de arbeidsmarkt ontsluiten en waar mogelijk vooruitkijken.

Resultaten van de analyses op de Jobfeed-vacature-database

2.1 Ontwikkeling van het aantal nieuw geplaatste vacatures

Bijna 4.000 online vacatures in 3e kwartaal 2019

In het derde kwartaal van 2019 zijn door gemeenten in totaal 3.947 vacatures op internet gepubliceerd. Figuur 2.1 laat de ontwikkeling van het aantal vacatures sinds het eerste kwartaal van 2018 zien.

Het aantal door gemeenten geplaatste vacatures lag in het derde kwartaal van 2019 37,7% hoger dan het derde kwartaal van 2018, maar 5,7% lager dan in het tweede kwartaal van 2019. Vergeleken met het tweede kwartaal van 2019 is de groei van het aantal vacatures ten opzichte van het voorgaande jaar gestegen (met 8,1 procentpunt). In vergelijking met het derde kwartaal van 2018 is de daling ten opzichte van het voorgaande kwartaal afgenomen (met 5,5 procentpunt).

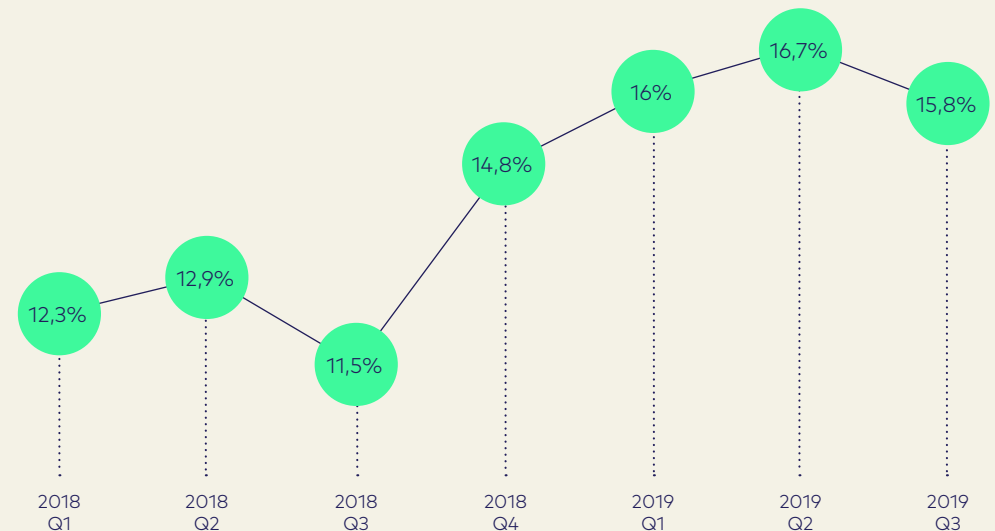
De arbeidsmarkt is gevoelig voor seizoensinvloeden en daarom vergelijken we met eerdere kwartalen. In 2018 is in het derde kwartaal ook een 'vakantie' dip in de vacatures te zien (zij het minder sterk).

Meeste vacatures voor ruimtelijk ordening en ICT

Vanuit Jobfeed zijn de aantallen vacatures voor diverse beroepen bekend. Panteia heeft deze beroepen nader ingedeeld naar een op de Personeelsmonitor Gemeenten gebaseerde classificatie. Dat levert voor het derde kwartaal van 2018 en het tweede en derde kwartaal van 2019 het volgende beeld naar beroepsgroep op.

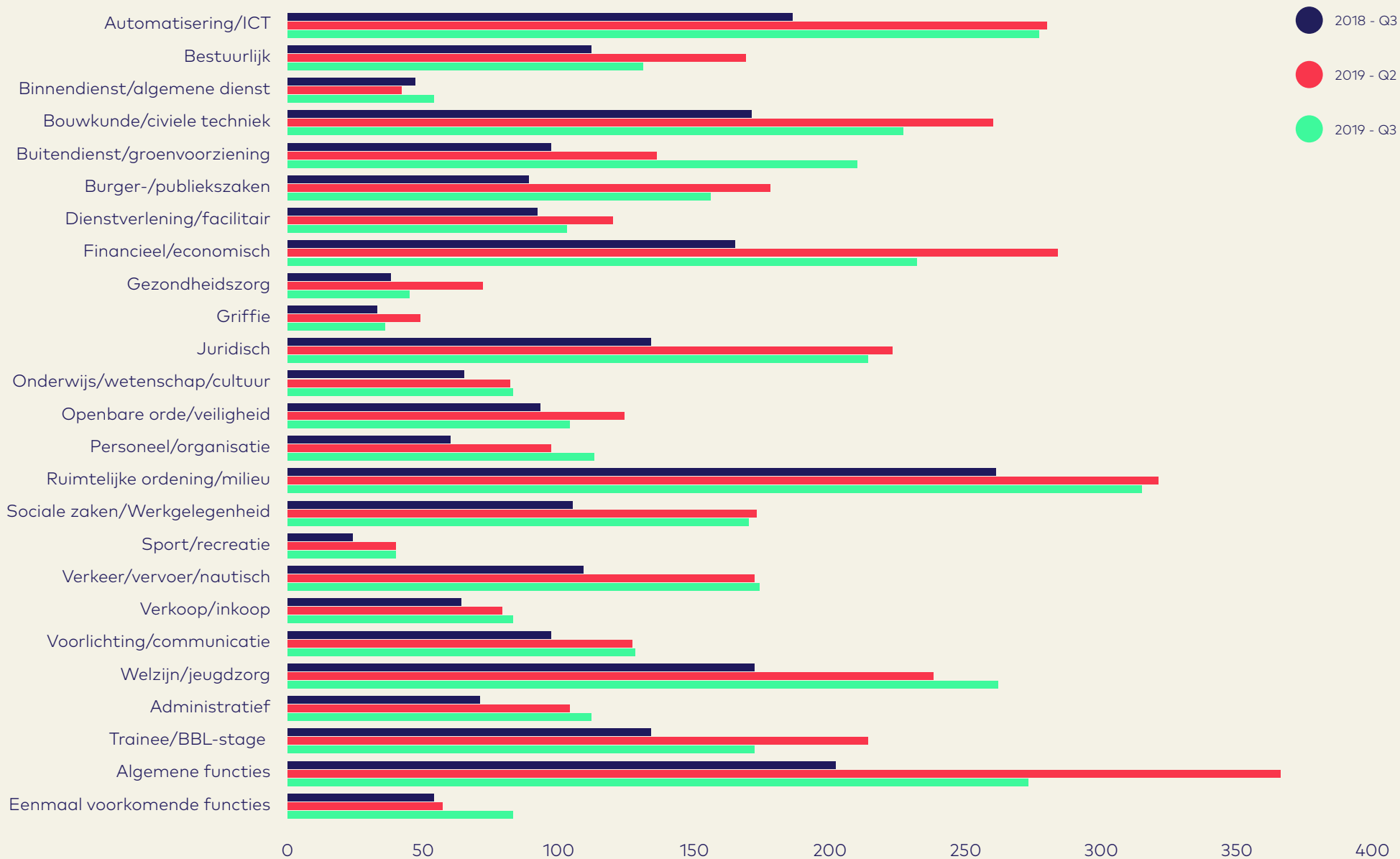
FIGUUR 2.1

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES PER KWARTAAL

FIGUUR 2.2

AANTAL NIEUWE VACATURES PER BEROEPSGROEP

De top vijf van beroepsgroepen, waarvoor in het derde kwartaal van 2019 de meeste vacatures werden geplaatst, ziet er als volgt uit:

1. Ruimtelijke ordening/milieu (315);
2. Automatisering/ICT (277);
3. Algemene functies (273);
4. Welzijn/jeugdzorg (262);
5. Financieel/economisch (232).

Zoals gebruikelijk bij dit soort analyses vergelijken we dit derde kwartaal hieronder met het derde kwartaal van 2018 en het tweede kwartaal van 2019. Hiermee duiden we aan de ene kant meer structurele en aan de andere kant meer incidentele veranderingen.

Ten opzichte van hetzelfde kwartaal een jaar eerder lag in het derde kwartaal van 2019 het aantal vacatures voor alle beroepsgroepen hoger. Voor drie beroepsgroepen ging het om een stijging van 70% of meer: 'buitendienst/groenvoorziening', 'personeel/organisatie' en 'burger-/publiekszaken'.

Daarnaast waren er negen beroepsgroepen met een toename tussen de 40% en 70%: 'sport/recreatie', 'sociale zaken/werkgelegenheid', 'juridisch', 'verkeer/vervoer/nautisch', 'administratief', 'eenmaal voorkomende functies', 'welzijn/jeugdzorg', 'automatisering/ict' en 'financieel/economisch'. Het geringst was de groei van het aantal vacatures voor de beroepsgroepen 'griffie', 'openbare orde/veiligheid' en 'dienstverlening/facilitair' (respectievelijk 9%, 12% en 12%).

De beroepsgroepen 'griffie' en 'openbare orde/veiligheid' behoorden in dezelfde analyse in het vorige kwartaal nog tot sterkste stijgers (70% of meer).

Vergeleken met het tweede kwartaal van 2019 vond in het derde kwartaal van 2019 min of meer substantiële groei (10% of meer) plaats in de beroepsgroepen 'buitendienst/groenvoorziening', 'eenmaal voorkomende functies', 'binnendienst/algemene dienst', 'personeel/organisatie' en 'welzijn/jeugdzorg'. Alleen in de eerstgenoemde beroepsgroep was sprake van een groei van meer dan 50%. Daartegenover liep het aantal nieuw geplaatste vacatures in de beroepsgroepen 'gezondheidszorg', 'griffie', 'algemene functies', 'bestuurlijk' en 'trainee/bbl-stage' met minstens 20% terug. Van de overige beroepsgroepen waren er zes met een toename van 0% tot 10% en negen met een afname van 0% tot 20%.

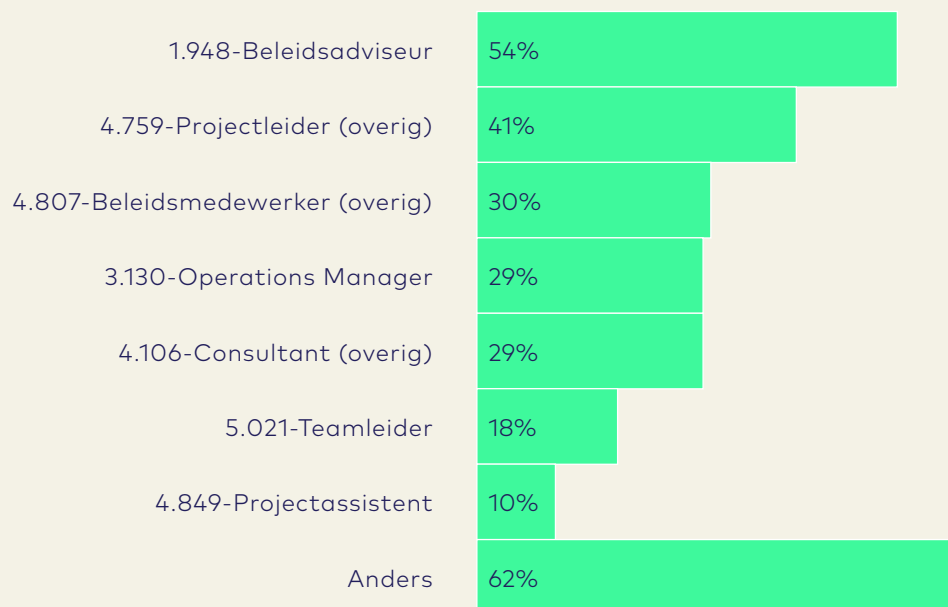
Het beeld wijkt daarmee sterk af van dat van dezelfde analyse in het vorige kwartaal toen het aantal vacatures in de beroepsgroepen 'griffie', 'gezondheidszorg' en 'trainee/bbl-stage' met 50% of meer toenam en in de beroepsgroepen 'binnendienst', 'sport/recreatie', 'buitendienst/groenvoorziening', en 'personeel/organisatie' met minstens 20% terugliep.

Specificatie van de beroepsgroep 'algemene functies'

De beroepsgroep 'algemene functies' uit figuur 2.2 bestaat uit een scala aan functies die niet goed in te delen zijn in bepaalde functiegroep van de Personeelsmonitor Gemeenten. Deze beroepsgroep is, aan de hand van de Jobfeedberoepen-classificatie, nader te specificeren. Kanttekening daarbij is, doordat de Jobfeedberoepen-classificatie niet specifiek gericht is op de duiding van gemeentelijke functies, dat een aantal vacatures incorrect wordt geclassificeerd. Desondanks biedt deze classificatie wel aanknopingspunten voor de duiding van de ontwikkelingen binnen de beroepsgroep 'algemene functies'.

FIGUUR 2.3

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES BINNEN DE BEROEPSGROEP ALGEMENE FUNCTIES IN HET DERDE KWARTAAL VAN 2019

In het derde kwartaal van 2019 was er binnen de beroepsgroep 'algemene functies' een relatief groot aantal vacatures voor beleidsadviseurs en projectleiders, op enige afstand gevolgd door vacatures voor operations managers, beleidsmedewerkers en consultants. In het tweede kwartaal van 2019 stonden beleidsadviseurs nog op een tweede plek en werd de lijst aangevoerd door beleidsmedewerkers (nu op een vierde plaats).

2.2 Nadere kenmerken van de vacatures

Meest gevraagde functies: Stagiaires en WMO consulenten

In het derde kwartaal van 2019 zag de top-10 van Jobfeedberoepen in gemeentelijke vacatures er als volgt uit:

Tabel 2.2 Top 10 Jobfeedberoepen met vacatures derde kwartaal 2019

Beroepsgroep		Aantal vacatures bij gemeenten
4108	Stage/afstudeerplaats/bbl	159
553	WMO consulent	105
97	Hovenier	83
1523	Gemeentelijk medewerker	80
2141	Communicatiedeskundige	72
582	Beleidsmedewerker ruimtelijke ordening	67
2601	Functioneel applicatiebeheerder	64
531	Juridisch medewerker	62
1948	Bedrijfsadviseur	54
554	Beleidsmedewerker milieuzaken	54

Net als in het tweede kwartaal zijn er in het derde kwartaal van 2019 veruit de meeste vacatures voor stagiaires en WMO-consulenten. Blijkbaar zijn veel gemeenten ook in het de derde kwartaal van het jaar nog op zoek naar stagiaires voor het komende/lopende schooljaar. De top vijf wordt gecompleteerd door vacatures voor hoveniers, gemeentelijk medewerkers en communicatiedeskundigen (in het tweede kwartaal ging het om beleidsmedewerkers op het terrein van ruimtelijke ordening, gemeentelijk medewerkers en juridisch medewerkers).

Meeste vacatures op HBO niveau

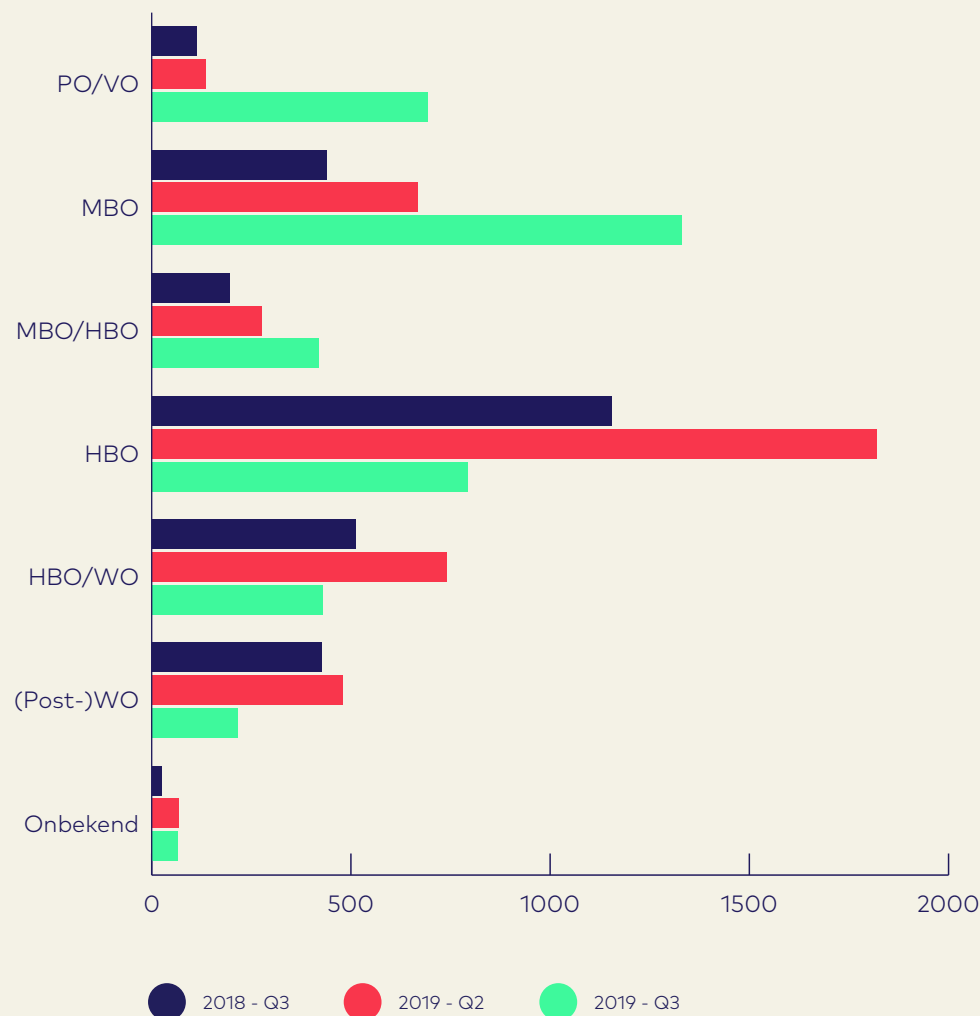
Jobfeed registreert deels vanuit het in de vacaturetekst aangegeven opleidingsniveau en deels vanuit het niveau van het betreffende Jobfeedberoep (als er geen opleidingsniveau in de vacaturetekst staat) het opleidingsniveau van vacatures. De volgende figuur laat de trend in het gevraagde opleidingsniveau voor gemeentelijke vacatures zien voor het derde kwartaal van 2018 en het tweede en derde kwartaal van 2019.

Het beeld van het aantal door gemeenten nieuw geplaatste vacatures wijkt in het derde kwartaal van 2019 sterk af van dat in het tweede kwartaal van 2019. Was in het tweede kwartaal van 2019 het HBO-niveau goed voor 44% van de vacatures, nu is dat nog maar 20%. Ook de twee hogere niveaus laten een, zij het minder sterke, daling van het aandeel in het totaal aantal vacatures zien (HBO/WO van 18% naar 11% en (post-) WO van 11% naar 6%). In het derde kwartaal van 2019 heeft MBO-niveau met 34% het grootste aandeel in de vacatures. Een kwartaal eerder was dat nog maar 16%. Ook de 'belendende' opleidingsniveaus laten een stijging zien (PO/VO van 3% naar 14% en MBO/HBO van 7% naar 11%).

Afgezet tegen het derde kwartaal van 2018 is voor het derde kwartaal van 2019 een vergelijkbaar beeld te zien: een stijging in het aandeel vacatures op mbo-niveau en een daling van het aandeel vacatures op de hogere niveaus.

FIGUUR 2.4

AANTAL NIEUW GEPLAATSTE VACATURES NAAR OPLEIDINGSNIVEAU

Vacatures naar beroepsgroep en opleidingsniveau

Zoals blijkt uit figuur 2.4 was van alle vacatures in het derde kwartaal van 2019 34% op MBO-, 20% op HBO- en 18% op PO/VO-niveau. Het aandeel van de overige opleidingsniveaus lag beduidend lager. De volgende tabel laat de top vijf van de meest gevraagde beroepsgroepen per opleidingsniveau zien.

De tabel laat zien dat binnen de verschillende opleidingsniveaus vooral voor technische, financiële en ICT-functies veel vacatures zijn. Verder valt op dat er op basis- en MBO-niveau veel vacatures zijn voor functies in de buitendienst/groenvoorziening en op MBO- en MBO/HBO voor functies in welzijn/jeugdzorg. Op de hogere niveaus (vanaf HBO) komen naar verhouding veel vacatures voor algemene en juridische functies voor.

Tabel 2.3 Aantal nieuw geplaatste vacatures per opleidingsniveau, top 5 beroepsgroepen

Opleidingsniveau en beroepsgroep	Aantal vacatures in 2019-Q3	Opleidingsniveau en beroepsgroep	Aantal vacatures in 2019-Q3
PO/VO		HBO	
Buitendienst/groenvoorziening	108	Ruimtelijke ordening/milieu	79
Dienstverlening/facilitair	57	Algemene functies	72
Burger-/publiekszaken	56	Automatisering/ICT	65
Administratief	44	Financieel/economisch	61
Bouwkunde/civiele techniek	38	Juridisch	60
MBO		HBO/WO	
Welzijn/jeugdzorg	129	Automatisering/ICT	58
Ruimtelijke ordening/milieu	109	Algemene functies	54
Automatisering/ICT	86	Ruimtelijke ordening/milieu	36
Buitendienst/groenvoorziening	85	Onderwijs/wetenschap/cultuur	29
Bouwkunde/civiele techniek	77	Financieel/economisch	28
MBO/HBO		(Post-)WO	
Ruimtelijke ordening/milieu	46	Algemene functies	37
Algemene functies	35	Juridisch	31
Welzijn/jeugdzorg	34	Ruimtelijke ordening/milieu	24
Juridisch	31	Financieel/economisch	17
Automatisering/ICT	29	Bestuurlijk	13

Meeste vacatures in Noord- en Zuid-Holland

Provincie	Aantal vacatures in 2018-Q3	Aantal vacatures in 2019-Q3
Groningen	57	22
Friesland	70	106
Drenthe	26	64
Overijssel	80	94
Flevoland	59	75
Gelderland	325	577
Utrecht	320	341
Noord-Holland	637	850
Zuid-Holland	658	864
Zeeland	43	122
Noord-Brabant	345	488
Limburg	151	211

De verdeling van de vacatures naar provincie laat zien dat in het derde kwartaal van 2019 de meeste vacatures bij gemeenten waren aan te treffen in de provincies Zuid-Holland (23%) en Noord-Holland (22%), gevolgd door Gelderland (15%) en Noord-Brabant (13%). Daarentegen zetten gemeenten in de provincie Groningen de minste vacatures uit (minder dan 1%).

In vergelijking met hetzelfde kwartaal een jaar eerder was in het derde kwartaal van 2019 relatief gezien de sterkste stijging van het aantal vacatures waarneembaar in de provincies Zeeland en Drenthe (een toename van respectievelijk 184% en 146%). Dit is in overeenstemming met het beeld voor het tweede kwartaal van 2019. De provincies Gelderland en Friesland kenden een stijging van meer dan 50% (respectievelijk 78% en 51%). Als enige provincie laat Groningen een daling zien (met 64%). Ook dat is in overeenstemming met het beeld van het vorige kwartaal. Deze daling hangt voor een belangrijk deel samen met de gemeentelijke herindeling in de provincie Groningen per 1 januari 2019.

In verhouding tot het aantal inwoners per provincie zijn er veel vacatures in de provincies Zeeland (1 : 3.140), Noord-Holland (1 : 3.357), Gelderland (1 : 3.591) en Utrecht (1 : 3.936). In de provincies Groningen en Overijssel werd het kleinste aantal vacatures ten opzichte van het aantal inwoners geplaatst (respectievelijk 1 : 26.545 en 1 : 12.302).

Kijkend naar het aantal vacatures per provincie afgezet tegen het aantal gemeenten vallen vooral de provincies Noord-Holland en Zuid-Holland op, waar 18,1 respectievelijk 16,6 vacatures per gemeente werden geplaatst. Met respectievelijk 13,1, 12,5 en 11,3 vacatures scoren ook de provincies Utrecht, Flevoland en Gelderland nog relatief hoog. De provincie Groningen is met 1,8 vacature per gemeente hekkensluiter.

Er werden relatief veel vacatures per gemeente voor de beroepsgroep 'algemene functies' geplaatst in de provincies Zuid-Holland, Flevoland en Noord-Holland. Deze drie provincies spanden ook de kroon wat betreft het aantal vacatures per gemeente voor de beroepsgroep 'automatisering/ICT'. De meeste vacatures per gemeente voor de

beroepsgroep 'ruimtelijke ordening/milieu' waren er in de provincies Noord-Holland, Zuid-Holland en Utrecht. De provincies Zuid-Holland en Noord-Holland kenden de meeste vacatures per gemeente voor de beroepsgroep 'financieel/economisch'. In het oog springen verder de relatief hoge scores voor de beroepsgroep:

- 'bouwkunde/civiele techniek' in Noord-Holland;
- 'buitendienst/groenvoorziening' in Zeeland;
- 'personeel/organisatie' in Flevoland';
- 'verkeer/vervoer/nautisch' in Noord-Holland;
- 'welzijn/jeugdzorg' in Gelderland;
- 'trainee/BBL-stage' in Noord-Holland.

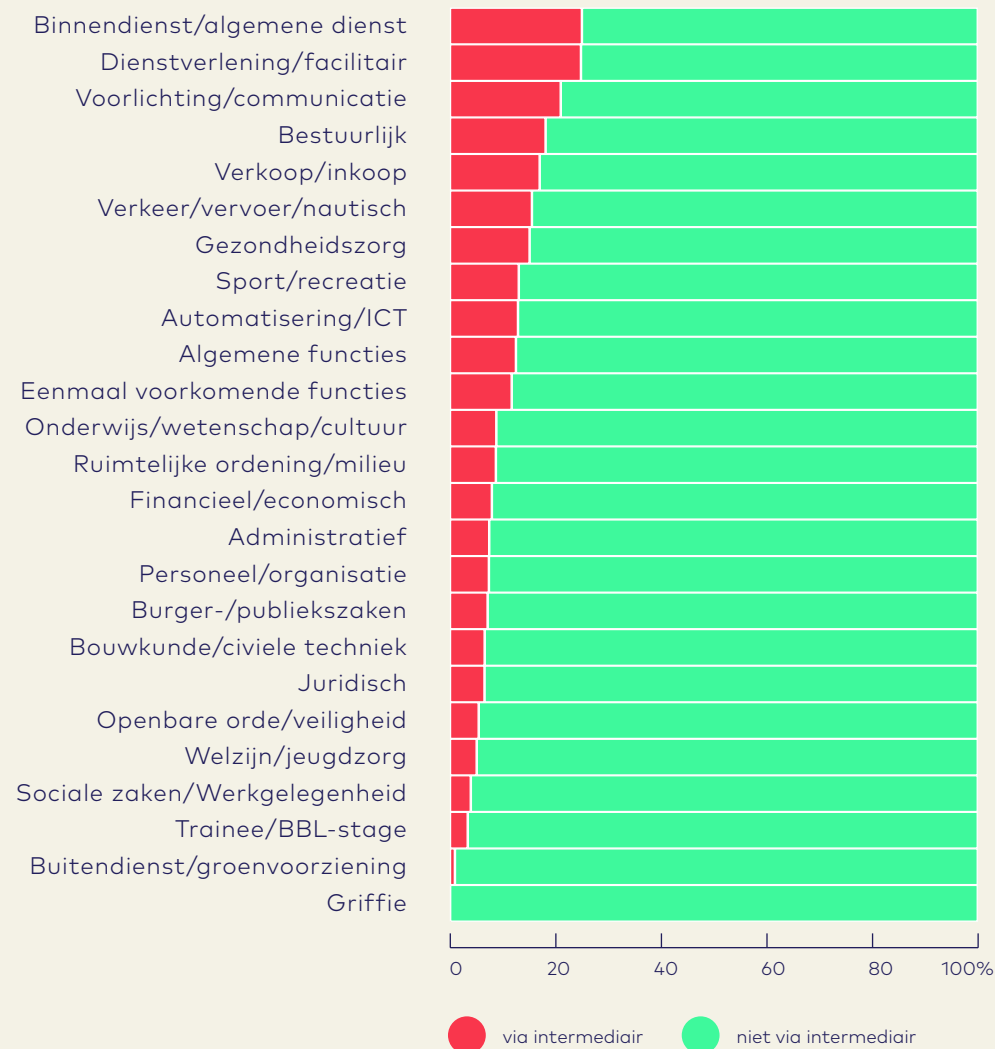
2.3 Via intermediairs op internet geplaatste vacatures

Gemeenten houden de werving van hun personeel grotendeels in eigen hand. In het derde kwartaal van 2019 werd 90% van de vacatures door gemeenten zelf aangeboden en 10% via intermediairs. Een kwartaal eerder was dat 14% en een jaar eerder eveneens 10%. Figuur 2.5 verbijzondert het beeld voor het derde kwartaal van 2019 naar beroepsgroep.

In het derde kwartaal van 2019 plaatsten gemeenten met name voor de beroepsgroepen 'binnendienst/algemene dienst', 'dienstverlening/facilitair' en 'voorlichting/communicatie' relatief vaak vacatures via intermediairs (respectievelijk 25%, 25% en 21%). De beroepsgroepen 'bestuurlijk', 'verkoop/inkoop', verkeer/vervoer/nautisch' en 'gezondheidszorg' kenden elk een aandeel van tussen 15% en 20%. Ook in het tweede kwartaal van 2019 spanden 'binnendienst/algemene dienst' en 'dienstverlening/facilitair' de kroon (respectievelijk 36% en 31%).

FIGUUR 2.5

AANTAL IN HET DERDE KWARTAAL VAN 2019 NIEUW GEPLAATSTE VACATURES NAAR GEBRUIK VAN (ALLEEN) INTERMEDIAR EN NAAR BEROEPSGROEP

3.1 Hoe werkt het?

De vacaturespider Jobfeed

De basis voor de gesystematiseerde analyse van het arbeidsmarktperspectief bestaat uit de vacaturegegevens uit de database van vacaturespider Jobfeed van Textkernel.

Jobfeed geeft aan de hand van een analyse van het actuele aanbod aan vacatures op het internet een accuraat beeld van de vraagzijde van de arbeidsmarkt. Jobfeed doorzoekt dagelijks het internet op nieuwe vacatures, en legt de resultaten hiervan vast in een database. Jobfeed zoekt zowel jobsites - 'krantenvacaturesites' en speciale (algemene en sectorale) vacaturesites - als bedrijfsites af. Het legt meer dan 99 procent van deze vacatures op het Nederlandse internet vast. De dekkingsgraad van Jobfeed is daardoor erg hoog. Naar schatting 80-90 procent van alle vacatures waarvoor Nederlandse arbeidsorganisaties actief werven (voor banen in Nederland en in het buitenland) is op internet te vinden, voor vacatures voor hoger opgeleiden ligt dit percentage nog hoger. Voor gemeenten ligt dit mogelijk nog hoger, omdat overheidsorganisaties vaak verplicht zijn vacatures extern te publiceren. Jobfeed bundelt informatie uit het volledige internetdomein en beschikt zo over informatie uit honderdduizenden vacatures per jaar. Het bijzondere aan Jobfeed is vooral de ontwikkelde methodiek van extractie, classificatie en ontdubbeling.

Uiteindelijk is het op basis van Jobfeed mogelijk om voor een combinatie van periode (jaar, kwartaal, maand), regio (postcodegebied, arbeidsmarktregio), sector (SBI-code van het CBS), beroep (zowel de ISCO-codes die het CBS hanteert als een meer specifieke indeling die Jobfeed zelf hanteert) en gevraagd opleidingsniveau (ISCED), op detailniveau vast te stellen hoeveel vacatures er zijn gepubliceerd op het internet. Vanaf 2010 is deze vacature-informatie betrouwbaar genoeg om ten behoeve van dit onderzoek als bron in te zetten. Met behulp van de module Jobfeed Analytics is het vervolgens ook mogelijk om specifieke groepen vacatures terug te vinden en om verdere kenmerken (exact beroep, gevraagde opleidingen en competenties, aard van het dienstverband, specifieke eisen aan sollicitanten, etc.) te analyseren.

Van output Jobfeed naar vacature-informatie

In samenwerking met andere partners (de toenmalige Raad voor Werk en Inkomen (RWI), UWV, ministerie van BZK, ECABO/SBB) heeft Panteia een methodiek ontwikkeld om deze informatie bruikbaar te maken voor arbeidsmarktanalyses. In deze methodiek worden de internetvacatures gewogen en opgehoogd om zo tot totalen voor de gehele vacaturemarkt te komen. Sinds 2011 levert Panteia structureel op basis van Jobfeed geaggregeerde vacature-informatie aan zowel het UWV als aan de Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). De informatie vanuit Jobfeed is de basis van regionale en sectorale rapportages over de arbeidsmarkt van UWV,

van de graadmeter voor de macrodoelmatigheid Kans Op Werk voor gediplomeerde MBO-ers van SBB en van vraag-informatie in de Basiscijfers Jeugd die door UWV en SBB gezamenlijk worden gepubliceerd. Naast de structurele aanlevering van informatie aan UWV en SBB zijn door Panteia verwerkte Jobfeedgegevens ook gebruikt voor een groot aantal sectorale arbeidsmarktonderzoeken en voor een aantal macrodoelmatigheidsonderzoeken in het WO en HBO.

3.2 Specifieke aandachtspunten

Vacatures waar intermediaire organisaties voor werven

Een aanzienlijk deel van de vacature-uitingen die Jobfeed registreert, bestaat uit vacatures van intermediairs (uitzend- en detachingsbureaus, payrollbedrijven, etc.). Die nemen wij doorgaans niet mee in onze analyses. Probleem is dat vaak niet bekend is bij welke organisatie men gaat werken en ook niet na is te gaan of ze dubbelingen zijn van elkaar of van andere vacature-uitingen. Ook kan het zo zijn dat er geen reële vacature is maar dat een bureau denkt iemand met een bepaald profiel, die zich meldt, wel ergens te kunnen plaatsen.

Anders dan in de meeste andere sectoren, is het aandeel vacatures waarvoor gemeenten uitzendbureaus en andere intermediairs inzetten, relatief gering. Hierbij is overigens niet gekeken naar detachering, omdat gemeenten hun behoefte aan gedetacheerd personeel meestal rechtstreeks en dus niet via internet bij gespecialiseerde bureaus (al dan niet vanuit een raamcontract) betrekken. Omdat de aard van het geringe aantal vacatures dat op het internet wel aan intermediairs kan worden toegekend - zie boven - onduidelijk is, zijn deze vacatures voor de meeste analyses uit de database verwijderd. Wel is er een beperkt aantal specifieke analyses op uitgevoerd om een inschatting te maken van het aandeel vacatures dat gemeenten d.m.v. intermediairs plaatsen.

'Bulk' vacatures

Een type vacature, waar Jobfeed ook problemen mee heeft, betreft vacature-uitingen waarin om meer personen tegelijk wordt gevraagd. Tot nu toe registreert Jobfeed dit als één vacature. Op verzoek van UWV en SBB is Textkernel nu wel een manier aan het uitzoeken om minimaal te kunnen onderscheiden of het om één dan wel om meer arbeidsplaatsen gaat. Een analyse van Panteia heeft overigens opgeleverd dat dit fenomeen vooral voor bepaalde beroepen geldt zoals verpleegkundigen, verzorgenden en chauffeurs. De actie om in de SBB-enquête uit te vragen om hoeveel arbeidsplaatsen een "bulk"-uitvraag gemiddeld gaat, heeft een onduidelijk beeld opgeleverd waardoor het voor het mbp-segment nog niet mogelijk is schattingen te kunnen maken. Wel is duidelijk dat dit fenomeen bij gemeenten amper speelt.

3.3 Aanpassingen van het monitorinstrument

Tracering vacatures van gemeenten en aanverwante organisaties

De sectorindeling van Textkernel is gebaseerd op de SBI-codering. Nu bevat de SBI-indeling geen specifieke code voor de verschillende centrale en decentrale overheden, maar alleen voor 'openbaar bestuur' (8411). Daarmee zou Textkernel geen vacaturedata van alleen de gemeenten kunnen leveren. Om dit wel te kunnen doen, heeft Textkernel eind 2016 een zoekmethode ontwikkeld om binnen de SBI-code 'openbaar bestuur' vacatures met 'gemeente' in de tekst te selecteren. Om nog beter gemeentelijke vacatures te kunnen traceren, is deze methode in 2019 sterk verbeterd. Dit is gebeurd op de volgende manieren:

1. De lijst bij de Kamer van Koophandel ingeschreven instellingen met SBI-code 8411 is bekeken. Alle gemeentelijke instellingen zijn als zodanig aangemerkt. Dit betreft ook gemeentelijke regelingen en hoofdzakelijk gemeentelijke Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). Dit bestand is aan Textkernel geleverd als basis voor het zoeken van gemeentelijke instellingen in de database.

2. Er is een lijst met door A&O fonds Gemeenten gesubsidieerde instellingen bekeken. Waar het duidelijk geen gemeentelijke instelling betreft, zijn deze instellingen uit deze lijst verwijderd. De rest is in het zoekbestand waarmee Textkernel gemeentelijke instellingen kan traceren in de Jobfeed-database opgenomen.
3. Voor alle gemeenten in Nederland die er sinds 1 januari 2018 bestonden is gekeken in welke SBI ze in de Jobfeed database waren ingedeeld. Als dit in een andere SBI was dan 8411 (dat was nogal eens het geval)¹, is dat veranderd en is er tevens het label 'gemeente' aan gehangen.
4. Tot de sector gemeenten en daarmee het werkveld van A&O behoren naast de gemeenten zelf ook Gemeenschappelijke regelingen en een deel van de RUD's. Deze waren met de door Textkernel ontwikkelde methode nog niet te traceren. Met betrekking tot de RUD's trad ook het probleem op dat deze deels tot de sector provincies behoren. Het A&O fonds Gemeenten en Panteia hebben gezamenlijk een selectie gemaakt van de voor deze monitor relevante organisaties.

De uiteindelijk door Textkernel voor het identificeren van gemeentelijke vacatures gebruikte database bevat alle instellingen waaraan op deze drie manieren het label 'gemeente' was toe te kennen.

Codering van de beroepen

De Jobfeed database bevat drie verschillende soorten codes voor de beroepen waarvoor in vacatures wordt geworven: de SBC-code die het CBS tot voor een aantal jaren hanteerde, het zogeheten UWV-referentieberoep en het 'Jobfeedberoep', een codering die specifiek voor Jobfeed door Textkernel is ontwikkeld. Deze beroepscode worden door Textkernel gedigitaliseerd afgeleid van de zogeheten 'vacaturetitel', de titel waarmee de vacature op internet is aangeduid, plus andere tekstinformatie uit de vacaturetekst.

¹ Zo viel bijvoorbeeld de gemeente Amsterdam onder de organisaties voor preventieve gezondheidszorg. Deze indeling is ongetwijfeld in het verleden aangebracht omdat toen een GGD-vacature als zodanig is geclassificeerd.

Om de gemeenten een enigszins overzichtelijk beeld te geven van waarvoor wordt geadverteerd op internet, is het nodig deze beroepscode te hercoderen naar een kleiner aantal beroepscode. SBC is een oude codering en net als het UWV-referentieberoep sluit deze codering niet goed aan op de indelingen die bij gemeenten worden gehanteerd. Daarom is besloten vanuit de ongeveer 5.000 Jobfeedberoepen te hercoderen naar een codering die gebaseerd is op de indeling die gehanteerd wordt in de Personeelsmonitor gemeenten:

1	Automatisering/ICT
2	Bestuurlijk
3	Binnendienst/algemene dienst
4	Bouwkunde/civiele techniek
5	Buitendienst/groenvoorziening
6	Burger-/publiekszaken
7	Dienstverlening/facilitair
8	Financieel/economisch
9	Gezondheidszorg
10	Griffie
11	Juridisch
12	Onderwijs/wetenschap/cultuur
13	Openbare orde/veiligheid
14	Personeel/organisatie
15	Ruimtelijke ordening/milieu
16	Sociale zaken/Werkgelegenheid
17	Sport/recreatie
18	Verkeer/vervoer/nautisch
19	Verkoop/inkoop
20	Voorlichting/communicatie
21	Welzijn/jeugdzorg

Aan deze codering zijn, omdat de Jobfeed-taxonomie hier niet geheel op aansluit, vier extra categorieën toegevoegd:

22	Administratief
23	Trainee/stage
24	Algemene functies
25	Eenmaal voorkomende functies

Toelichting:

- Voor de hercodering van de eerste 21 categorieën is voor alle Jobfeedberoepen die in de database met gemeentelijke vacatures minimaal tweemaal voorkomen mede op basis van de bijhorende vacaturetitels gekeken of die in één van deze categorieën zouden zijn in te delen. Waar dit het geval is, is dit gebeurd.
- Een deel van de Jobfeedberoepen zit in de administratieve sfeer op MBO-niveau. Uit de vacaturetitels kwam per Jobfeedberoep ofwel een groot aantal verschillende domeinen van het gemeentelijk werkveld naar voren ofwel geen enkel duidelijk domein. Deze Jobfeedberoepen zijn ingedeeld in categorie 22.
- Trainee en stage zijn afzonderlijke Jobfeedberoepen. Daarbij gaat het bij stages meestal om een bbl-leerbaan of een stage bij HBO-duaal, dus wel een echte baan. Er is weer sprake van een breed scala aan domeinen of er is juist geen domein af te leiden. We hebben al deze vacatures code 23 toegekend.
- Een deel van de Jobfeedberoepen betreft bij gemeenten veel voorkomende functies als projectleider, beleidsadviseur, manager, consultant, adviseur/consultant, beleidsmedewerker, programmamanager, teammanager, afdelingshoofd, coördinator, kwartiermaker, project assistent, regisseur, onderzoeker/analist.

Soms staat in de vacaturetitel ook alleen de term 'gemeente'. Ook klopt soms de vacaturetitel ook niet echt met het Jobfeedberoep (een wijkregisseur wordt gecodeerd als filmregisseur). Het is per Jobfeedberoep niet duidelijk om welk domein het gaat, want er staan ofwel meer domeinen bij in de vacaturetitel ofwel juist geen domein. Aan al deze Jobfeedberoepen is code 24 toegekend. In de analyses zijn de onder deze code vallende vacatures nader uitgesplitst naar het achterliggende Jobfeedberoep.

- Ten slotte is er een groot aantal beroepen dat in alle vacatures tussen 1 januari 2018 en 31 maart 2019 maar eenmaal voorkomt. Regelmatig lijkt hierbij ook sprake van een foute codering. We hebben al deze vacatures ondergebracht in code 25.

Bijlagen

Tabel B1 Aantal nieuw geplaatste vacatures per kwartaal naar beroepsgroep

Beroepsgroep	2018-Q3	2018-Q4	2019-Q1	2019-Q2	2019-Q3
Automatisering/ICT	186	233	236	280	277
Bestuurlijk	112	140	177	169	131
Binnendienst/algemene dienst	47	56	60	42	54
Bouwkunde/civiele techniek	171	205	239	260	227
Buitendienst/groenvoorziening	97	130	173	136	210
Burger-/publiekszaken	89	181	156	178	156
Dienstverlening/facilitair	92	100	136	120	103
Financieel/economisch	165	217	271	284	232
Gezondheidszorg	38	53	44	72	45
Griffie	33	43	29	49	36
Juridisch	134	164	190	223	214
Onderwijs/wetenschap/cultuur	65	79	83	82	83
Openbare orde/veiligheid	93	117	140	124	104
Personeel/organisatie	60	105	122	97	113
Ruimtelijke ordening/milieu	261	288	357	321	315
Sociale zaken/werkgelegenheid	105	157	199	173	170
Sport/recreatie	24	33	54	40	40
Verkeer/vervoer/nautisch	109	159	145	172	174
Verkoop/inkoop	64	88	96	79	83
Voorlichting/communicatie	97	138	112	127	128
Welzijn/jeugdzorg	172	189	191	238	262
Administratief	71	121	119	104	112
Trainee/BBL-stage	134	158	139	214	172
Algemene functies	202	332	322	366	273
Enmaal voorkomende functies	54	44	61	57	83

Tabel B2 Aantal inwoners van de desbetreffende provincie per nieuw geplaatste vacatures, per beroepsgroep voor het derde kwartaal van 2019

Beroepsgroep	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	N-Holland	Z-Holland	Zeeland	N-Brabant	Limburg
Automatisering/ICT	583.990	64.767	54.685	144.554	59.507	53.127	58.355	51.879	57.405	63.839	74.847	85.857
Bestuurlijk	194.663	58.879	246.084	289.108	138.849	172.664	122.014	158.520	104.968	95.758	159.050	124.015
Binnendienst/algemene dienst	194.663	323.836	492.167	1.156.431	-	345.329	268.432	190.224	367.389	383.032	848.269	279.034
Bouwkunde/civiele techniek	291.995	92.525	164.056	231.286	69.424	121.881	74.564	42.587	83.498	127.677	62.068	186.023
Buitendienst/groenvoorziening	-	323.836	492.167	1.156.431	208.273	76.740	134.216	178.335	83.498	15.321	41.045	58.744
Burger-/publiekszaken	-	129.534	98.433	231.286	208.273	82.879	70.640	135.874	104.968	191.516	149.694	79.724
Dienstverlening/facilair	-	647.672	-	192.738	416.546	138.131	103.243	129.698	174.947	191.516	282.756	186.023
Financieel/economisch	291.995	161.918	123.042	88.956	208.273	60.940	89.477	55.948	63.343	191.516	84.827	111.614
Gezondheidszorg	-	-	-	-	-	345.329	335.540	203.811	367.389	127.677	508.961	1.116.137
Griffie	-	215.891	-	-	416.546	345.329	268.432	1.426.680	612.316	383.032	424.134	223.227
Juridisch	-	80.959	82.028	165.204	83.309	53.127	63.912	62.030	94.202	383.032	84.827	186.023
Onderwijs/wetenschap/cultuur	-	161.918	246.084	-	208.273	258.996	268.432	83.922	262.421	76.606	424.134	372.046
Openbare orde/veiligheid	-	215.891	-	1.156.431	416.546	138.131	167.770	124.059	146.956	127.677	181.772	124.015
Personeel/organisatie	583.990	215.891	-	1.156.431	59.507	79.691	95.868	150.177	204.105	54.719	318.101	186.023
Ruimtelijke ordening/milieu	-	58.879	123.042	289.108	208.273	49.333	49.710	40.188	52.484	29.464	59.182	79.724
Sociale zaken/werkgelegenheid	-	215.891	98.433	192.738	83.309	59.199	103.243	95.112	99.294	76.606	181.772	186.023
Sport/recreatie	-	161.918	-	1.156.431	416.546	258.996	268.432	475.560	612.316	-	508.961	1.116.137
Verkeer/vervoer/nautisch	583.990	647.672	123.042	165.204	138.849	98.665	103.243	57.067	99.294	191.516	159.050	111.614
Verkoop/inkoop	-	323.836	-	-	416.546	207.197	89.477	129.698	193.363	383.032	318.101	279.034
Voorlichting/communicatie	583.990	71.964	-	1.156.431	138.849	159.382	83.885	114.134	104.968	127.677	231.346	186.023
Welzijn/jeugdzorg	583.990	647.672	246.084	192.738	138.849	21.143	103.243	63.408	102.053	63.839	94.252	93.011
Administratief	583.990	323.836	492.167	578.216	69.424	121.881	167.770	129.698	159.734	127.677	159.050	139.517
Trainee/BBL-stage	-	215.891	61.521	165.204	416.546	230.219	167.770	46.022	104.968	54.719	121.181	124.015
Algemene functies	291.995	129.534	123.042	231.286	52.068	73.999	51.621	47.556	43.222	54.719	127.240	74.409
Enmaals voorkomende functies	291.995	647.672	-	578.216	-	295.996	268.432	101.906	306.158	127.677	195.754	186.023

Tabel B3 Aantal nieuw geplaatste vacatures per gemeente in de desbetreffende provincie, per beroepsgroep voor het derde kwartaal van 2019

Beroepsgroep	Groningen	Friesland	Drenthe	Overijssel	Flevoland	Gelderland	Utrecht	N-Holland	Z-Holland	Zeeland	N-Brabant	Limburg
Automatisering/ICT	0,08	0,56	0,75	0,32	1,17	0,76	0,88	1,17	1,23	0,46	0,55	0,42
Bestuurlijk	0,25	0,61	0,17	0,16	0,5	0,24	0,42	0,38	0,67	0,31	0,26	0,29
Binnendienst/algemene dienst	0,25	0,11	0,08	0,04	-	0,12	0,19	0,32	0,19	0,08	0,05	0,13
Bouwkunde/civiele techniek	0,17	0,39	0,25	0,2	1	0,33	0,69	1,43	0,85	0,23	0,66	0,19
Buitendienst/groenvoorziening	-	0,11	0,08	0,04	0,33	0,53	0,38	0,34	0,85	1,92	1	0,61
Burger-/publiekszaken	-	0,28	0,42	0,2	0,33	0,49	0,73	0,45	0,67	0,15	0,27	0,45
Dienstverlening/facilitair	-	0,06	-	0,24	0,17	0,29	0,5	0,47	0,4	0,15	0,15	0,19
Financieel/economisch	0,17	0,22	0,33	0,52	0,33	0,67	0,58	1,09	1,12	0,15	0,48	0,32
Gezondheidszorg	-	-	-	-	-	0,12	0,15	0,3	0,19	0,23	0,08	0,03
Griffie	-	0,17	-	-	0,17	0,12	0,19	0,04	0,12	0,08	0,1	0,16
Juridisch	-	0,44	0,5	0,28	0,83	0,76	0,81	0,98	0,75	0,08	0,48	0,19
Onderwijs/wetenschap/cultuur	-	0,22	0,17	-	0,33	0,16	0,19	0,72	0,27	0,38	0,1	0,1
Openbare orde/veiligheid	-	0,17	-	0,04	0,17	0,29	0,31	0,49	0,48	0,23	0,23	0,29
Personeel/organisatie	0,08	0,17	-	0,04	1,17	0,51	0,54	0,4	0,35	0,54	0,13	0,19
Ruimtelijke ordening/milieu	-	0,61	0,33	0,16	0,33	0,82	1,04	1,51	1,35	1	0,69	0,45
Sociale zaken/werkgelegenheid	-	0,17	0,42	0,24	0,83	0,69	0,5	0,64	0,71	0,38	0,23	0,19
Sport/recreatie	-	0,22	-	0,04	0,17	0,16	0,19	0,13	0,12	-	0,08	0,03
Verkeer/vervoer/nautisch	0,08	0,06	0,33	0,28	0,5	0,41	0,5	1,06	0,71	0,15	0,26	0,32
Verkoop/inkoop	-	0,11	-	-	0,17	0,2	0,58	0,47	0,37	0,08	0,13	0,13
Voorlichting/communicatie	0,08	0,5	-	0,04	0,5	0,25	0,62	0,53	0,67	0,23	0,18	0,19
Welzijn/jeugdzorg	0,08	0,06	0,17	0,24	0,5	1,92	0,5	0,96	0,69	0,46	0,44	0,39
Administratief	0,08	0,11	0,08	0,08	1	0,33	0,31	0,47	0,44	0,23	0,26	0,26
Trainee/BBL-stage	-	0,17	0,67	0,28	0,17	0,18	0,31	1,32	0,67	0,54	0,34	0,29
Algemene functies	0,17	0,28	0,33	0,2	1,33	0,55	1	1,28	1,63	0,54	0,32	0,48
Enmaals voorkomende functies	0,17	0,06	-	0,08	-	0,14	0,19	0,6	0,23	0,23	0,21	0,19

Colofon

Opdrachtgever

Stichting A&O fonds Gemeenten, Den Haag

Auteurs

Douwe Grijpstra, Thijs Driessen, Merle Bartsch, Peter de Klaver (Panteia)
en Fred Jansen (A&O fonds Gemeenten)

Eindredactie

Eveline van Leeuwen (A&O fonds Gemeenten)

Vormgeving

Ontwerpburo Suggestie & illusie, Utrecht

Foto cover

Kees Winkelman

© Stichting A&O fonds Gemeenten,
Den Haag, december 2019

A&O fonds Gemeenten

Postbus 11560
2502 AN Den Haag
070 7630030
secretariaat@aenO.nl
www.AenO.nl